

HRVATSKI SABOR

KLASA: 412-01/23-01/01

URBROJ: 65-23-02

Zagreb, 18. svibnja 2023.

Hs**NP*412-01/23-01/01*65-23-02**Hs

P.Z. br. 491

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o dopuni Zakona o sudskim pristojbama*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Možemo!, aktom od 16. svibnja 2023. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Ivanu Kekin, Sandru Benčić, Uršu Raukar-Gamulin, Damira Bakića, Jelenu Miloš i Bojana Glavaševića, zastupnike u Hrvatskome saboru.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika Možemo!
16. svibnja 2023.

Hs*NP*412-01/23-01/01*6533-21-23-01**Hs

P.Z. br. 491

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno: 17-05-2023		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
412-01/23-01/01	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vri.
6533-21-23-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O SUDSKIM PRISTOJBAMA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br 56/90, 135/97., 130/00., 28/01., 76/10. I 5/14. - odluka Ustavnog suda broj: SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014.) i članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine br. 81/13, 113716., 69/17. I 29/18.) podnosimo Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o sudskim pristojbama.

Navedeni Prijedlog zakona u Hrvatskom saboru obrazlagat će zastupnice Ivana Kekin, Sandra Benčić, Urša Raukar, Damir Bakić, Jelena Miloš i Bojan Glavašević.

Klub zastupnika Možemo!

Sandra Benčić, predsjednica

Klub zastupnika Možemo!

**PRIJEDLOG ZAKONA O
DOPUNI ZAKONA O SUDSKIM PRISTOJBAMA**

Zagreb, svibanj 2023.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O SUDSKIM PRISTOJBAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 3., članku 14., članku 26. i članku 27. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Prema podacima iz Statističkog pregleda Ministarstva unutarnjih poslova iz veljače 2023. godine u 2021. i 2022. godini evidentiran je ukupno 151 zločin iz mržnje na području Republike Hrvatske.

Žrtve kaznenog djela često prema počiniteljima zločina iz mržnje imaju određene imovinskopravne zahtjeve u kaznenim postupcima, a kazneni sudovi su skloni upućivanjima u parnicu po pitanju naknade štete zbog ekonomičnosti postupka. Također, žrtve zbog doživljenih trauma nisu uvijek spremne aktivno sudjelovati u postupku kao oštećenici te onda niti ne postave imovinskopravni zahtjev. Prema statističkom praćenju kaznenih djela u vezi s člankom 87. stavkom 21. Kaznenog zakona od strane DORH-a za 2021. godinu postotak kaznenih djela u kojima se može tražiti naknada štete (oštećenje tuđe stvari, tjelesne ozljede, krađa) iznosi čak 42 posto.

Zločin iz mržnje ima širi značaj nego kazneno djelo bez elemenata mržnje zato što utjecaj i posljedice zločina iz mržnje ne pogađa samo konkretnu žrtvu nego i pripadnike zajednice kojoj pripada žrtva, kao i članove drugih zajednica koje često podliježu počinjenju kaznenih djela iz mržnje. Zločin iz mržnje stoga napada i društveni mir i stabilnost općenito te vodi nepovjerenju i strahu velikog broja ljudi. Iz tog razloga je potrebno na sve prikladne načine omogućiti njegovu prevenciju, sankcioniranje i reparaciju nastale štete.

Predloženim oslobođenjem od sudskih pristojbi žrtvama zločina iz mržnje omogućila bi se efikasnija pravna zaštita te vraćanje povjerenja u pravni sustav, a kod počinitelja bi se izazvao odvraćajući učinak s obzirom na veće mogućnosti da budu tuženi za naknadu štete zbog počinjenih zločina.

Najviše zločina iz mržnje motivirano je nacionalnom pripadnošću (u 2021. 72%). Međutim, na veliko povećanje zločina iz mržnje motiviranog spolnom orijentacijom žrtava u 2021. godini ukazuje u svom izvješću za tu godinu i Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova. Tako je Ministarstvo unutarnjih poslova izvijestilo Pravobraniteljicu „da je od ukupno 101 kaznenog djela motiviranog mržnjom zabilježeno 13 kaznenih djela motiviranih spolnim opredjeljenjem te 1 kazneno djelo motivirano rodnim identitetom žrtve“. Kako se navodi u izvješću u „usporedbi s prethodnim godinama, radi se o povećanju od 75% u odnosu na 2020., odnosno 133% u odnosu na 2019.“ Posebno se mora uzeti u obzir i činjenica kako i dalje iznimno visok postotak LGBTIQ žrtava zločina iz mržnje uopće ne prijavljuju te zločine, a kao jedan od glavnih razloga navode nepovjerenje u rad policije, postoji evidentna potreba da se ulože još značajniji naponi za unapređenje zaštite LGBTIQ osoba od nasilja.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za primjenu ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u proračunu Republike Hrvatske. Određeno smanjenje prihoda od naplate sudskih pristojbi nastat će uvođenjem nove kategorije oslobođenja od plaćanja sudske pristojbe za stranke koje pokreću postupke naknade štete i postupke za zaštitu od diskriminacije prema počiniteljima kaznenih djela koja su utvrđena kao zločini iz mržnje, ali će do navedenog oslobođenja stvarno doći samo u slučaju njihovog konačnog neuspjeha u sudskim postupcima, zbog čega točan iznos potencijalnog smanjenja prihoda, u ovom trenutku, nije moguće procijeniti.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O SUDSKIM PRISTOJBAMA

Članak 1.

U članku 11., stavku (1) dodaje se točka 21. koja glasi:

“21. stranke koje pokreću postupke naknade štete i postupke za zaštitu od diskriminacije prema počiniteljima kaznenih djela koja su utvrđena kao zločini iz mržnje”

Sadašnja točka 21. postaje točka 22.

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Predloženim oslobođenjem od sudskih pristojbi žrtvama zločina iz mržnje omogućila bi se efikasnija pravna zaštita te vraćanje povjerenja u pravni sustav, a kod počinitelja bi se izazvao odvraćajući učinak s obzirom na veće mogućnosti da budu tuženi za naknadu štete zbog počinjenih zločina.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuje se vrijeme stupanja na snagu predloženih izmjena i dopuna zakona.

V. TEKST VAŽEĆE ODREDBE ZAKONA KOJA SE MIJENJA

Članak 11.

(1) Od plaćanja pristojbi oslobođeni su:

1. Republika Hrvatska i tijela državne vlasti
2. osobe i tijela koja obavljaju javne ovlasti u postupcima proizašlim iz obavljanja tih ovlasti
3. radnici u sporovima i drugim postupcima u vezi s ostvarivanjem njihovih prava iz radnog odnosa
4. službenici i namještenici u upravnim sporovima u vezi s ostvarivanjem njihovih prava iz službeničkih odnosa
5. osobe s invaliditetom, na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status
6. supružnici, djeca i roditelji branitelja smrtno stradalih, nestalih i zatočenih u Domovinskom ratu, na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status
7. supružnici, djeca i roditelji poginulih, nestalih i zatočenih u Domovinskom ratu, na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status
8. prognanici, izbjeglice i povratnici, na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status
9. korisnici socijalne skrbi koji primaju zajamčenu minimalnu naknadu
10. humanitarne organizacije i organizacije koje se bave zaštitom obitelji poginulih, nestalih i zatočenih u obavljanju humanitarne djelatnosti te organizacije osoba s invaliditetom
11. djeca kao stranke u postupcima radi uzdržavanja ili u postupcima o tražbinama na temelju tog prava
12. stranke koje pokreću postupke radi utvrđivanja majčinstva ili očinstva i postupke radi troškova koji su nastali trudnoćom i porodom izvanbračnog djeteta
13. stranke koje traže vraćanje poslovne sposobnosti
14. maloljetnici u postupcima davanja dopuštenja za sklapanje braka
15. stranke u postupcima radi predaje djeteta i radi ostvarivanja osobnih odnosa s djetetom
16. stranke koje pokreću postupke o pravima iz obveznog mirovinskog i obveznog zdravstvenog osiguranja, o pravima nezaposlenih osoba na temelju propisa o zapošljavanju i pravima s područja socijalne skrbi

17. stranke koje pokreću postupke za zaštitu ustavom zajamčenih ljudskih prava i sloboda protiv konačnih pojedinačnih akata

18. stranke koje pokreću postupke o naknadi štete zbog onečišćenja okoliša

19. sindikati i udruge sindikata više razine u parničnim postupcima za sudsku nadomjesnu suglasnost i u kolektivnim radnim sporovima te sindikalni povjerenici u parničnim postupcima u obavljanju ovlasti radničkog vijeća

20. potrošači kao stečajni dužnici i tužitelji u postupcima pokrenutim na temelju pravomoćne sudske presude za zaštitu kolektivnih interesa

21. druge osobe i tijela kada je to propisano posebnim zakonom.